

SCRÚDÚ NA hARDTEISTIMÉIREACHTA 2017

GAEILGE: ARDLEIBHÉAL AGUS GNÁTHLEIBHÉAL

Tá trí chuid sa triail seo: Cuid A, Cuid B agus Cuid C. Tá na treoracha agus na ceistanna a ghabhann le gach ceann de na trí chuid sin clóbhuailte ar do scrúdpháipéar.

Cuid A

Fógra a hAon

Seo fógra ón eagraíocht Foras na Gaeilge. Tá Foras na Gaeilge ag lorg oifigeach Gaeilge do Chúige Laighean. Beidh oifig ag an duine a cheapfar i mBaile Átha Cliath ach beidh sé ag obair le grúpaí pobail ar fud Chúige Laighean. Beidh dualgas ar an oifigeach Gaeilge imeachtaí a eagrú a chuirfidh an Ghaeilge chun cinn. Ar na cáilíochtaí atá riachtanach don phost seo tá Gaeilge líofa, teastas sa bhainistíocht agus scileanna maithe cumarsáide. Is é an tuarastal ná tríocha míle euro sa bhliain. Tá gach eolas faoin bpost seo le fáil ag www.gaeilge.ie. Is é an ceathrú lá de Bhealtaine an dáta deireanach le haghaidh iarratas.

Fógra a Dó

Seo fógra ó na múinteoirí corpoideachais sna scoileanna dara leibhéal i dTrá Lí. Beidh lá eolais do scoláirí na hArdteistiméireachta ar siúl i halla na pobalscoile Dé Sathairn seo chugainn. Is é 'Bí gníomhach, bí sláintiúil' téama an lae seo. Tosóidh na himeachtaí ar leathuair tar éis a naoi. Is í Máire Treasa Ní Dhubhghaill, láithreoir ar TG4, a chuirfidh tús leis an lá eolais. Beidh na múinteoirí corpoideachais ag caint ar maidin faoi nósanna sláintiúla itheacháin agus faoin tábhacht a bhaineann leis an aclaíocht. Tabhair leat do bhróga reatha mar beidh tú ag glacadh páirte in imeachtaí aclaíochta tráthnóna. Cúig euro an costas a bheidh ar an lá. Má tá fonn ort clárú don lá eolais seo, seol ríomhphost chuig oifig@pobalscoil.ie. Bígí linn!

Cuid B

Comhrá a hAon

Máthair: Fáilte abhaile ón scoil, a Sheáin. Tá cuma shásta ort.

Seán: Tá an ceart agam, a Mham. Tá mé an-sásta. Bhí an scrúdú tíreolaíochta go breá ar maidin agus níl mórán obair bhaile le déanamh agam anocht.

Máthair: Ó, go maith. Tháinig fear an phoist ar maidin. Tá bille teileafóin duit thall ansin ar an tábla.

Seán: Ó, sea. Ó, in ainm Dé! Tá an bille seo an-ard. Seasca euro don mhí! Tá rud éigin cearr anseo. Níor chaith mé an méid sin.

Máthair: A Sheáin, ní dhéanann na comhlachtaí teileafóin botúin sna billí. Is agatsa atá an fhadhb, a déarfainn.

Seán: Tá plean míosúil agam leis an chomhlacht sin. Tríocho euro sa mhí ar gach rud!

Máthair: Bhuel, a Sheáin, tá míniú simplí ar an fhadhb seo atá agat. Níor chlaoi tú leis an phlean.

Seán: Caithfidh mé an bille seo a scrúdú go mion.

Máthair: Tabhair dom é ar dtús, a Sheáin.

Seán: Seo duit.

Máthair: Bhuel, a Sheáin, feicim rud amháin láithreach ar an bhille. Caitheann tú an iomarca ama ar na meáin shóisialta.

Seán: Ach a Mham, is breá liom coinneál suas leis na scéalta ar na meáin shóisialta, ar Facebook agus mar sin de. Tá sé sin faiseanta i measc na ndaoine óga.

Máthair: Is gléas iontach é an fón, cinnte, a Sheáin, ach é a úsáid i gceart. Bíonn costas ard air má bhíonn tú míchúramach.

Seán: Ní raibh bille mór mar seo agam riamh roimhe seo!

Máthair: Ó, in ainm Dé, ní thuigim an t-aosóg. Tá fírinne sa seanfhocal 'Ní thagann ciall roimh aois'. Caithfidh tú a bheith ciallmhar, a Sheáin. Seiceáil Facebook agus na meáin shóisialta eile san áit a bhfuil ceangal WiFi ar fáil nó fan go mbeidh tú sa bhaile.

Seán: Déanfaidh mé sin feasta, ach tá mé i bponc i láthair na huaire. Níl go leor airgid agam chun an bille seo a íoc. An dtabharfaidh tú tríocha euro ar iasacht dom?

Máthair: Tabharfaidh mé an tríocha euro duit an uair seo ach caithfidh tú ceacht a fhoghlaim ón rud seo ar fad.

Seán: Tá mo cheacht foghlamtha agam. Ní tharlóidh sé seo arís. Geallaim duit.

Comhrá a Dó

Oisín: Haigh, a Áine. Conas atá tú?

Áine: Táim an-mhaith, a Oisín. Chaith mé an samhradh ar fad sa Bhruiséil.

Oisín: Sa Bhruiséil?

Áine: Sea. Bhí mé ag fanacht le mo dheirfiúr. Tá sí ag obair leis an Aontas Eorpach ansin.

Oisín: Cén obair a dhéanann do dheirfiúr?

Áine: Is aistritheoir í. Bíonn sí ag aistriú cáipéisí dlí go Gaeilge.

Oisín: Níor mhaith liom dul go dtí an Bhruiséil na laethanta seo. Níl an chathair sin sábháilte in aon chor. Tharla ionsaithe sceimhlitheoireachta ansin tamall ó shin agus phléasc buamaí ann freisin.

Áine: Is fíor sin, a Oisín, ach bhí gach rud ciúin fad a bhí mise ann.

Oisín: An dóigh leat go bhfanfaidh do dheirfiúr sa Bhruiséil?

Áine: Fanfaidh cinnte. Tá post buan aici ann, agus chomh maith leis sin ní chosnaíonn an eitilt abhaile go hÉirinn mórán.

Oisín: Fanfaidh sí sa Bhruiséil mar sin

Áine: Conas a bhí an samhradh agat féin, a Oisín?

Oisín: Bhuel, níor thosaigh sé amach ró-iontach. Theastaigh post samhraidh uaim. Chuardaigh mé post i ngach óstán ar an mbaile seo. Theip orm aon phost a fháil agus bhí díomá orm faoi sin.

Áine: Is trua sin. Deir na polaiteoirí go bhfuil feabhas ar an ngeilleagar ach níl sé le feiceáil sa bhaile seo go fóill. Conas ar chaith tú an samhradh mar sin?

Oisín: Bhí campa iománaíochta ar siúl sa chlub áitiúil. Mhúin mé scileanna iománaíochta do bhuachaillí agus do chailíní bunscoile ar an gcampa sin. Níor thuill mé aon airgead as.

Áine: Ach ar bhain tú taitneamh as?

Oisín: Bhain, cinnte. Agus rud eile de. Ba mhaith liom a bheith i mo mhúinteoir bunscoile tar éis na hArdteistiméireachta agus cabhróidh an taithí sin liom.

Áine: Maith thú, a Oisín. Bhí gach rud go breá ar deireadh.

Cuid C

Píosa a hAon

Bunaíodh an compántas drámaíochta Fíbin sa bhliain dhá mhíle agus a trí. Is é an aidhm atá acu drámaí Gaeilge a chur ar an stáitse ar bhealach taitneamhach. Tá oifigí ag an gcompántas in Indreabhán, Co. na Gaillimhe. Tá ag éirí go maith leis an gcompántas drámaíochta Fíbin mar tá a gcuid léirithe feicthe ag na mílte duine in Éirinn agus thar lear. Baineann Fíbin úsáid as go leor teicnící drámaíochta ina gcuid léirithe – puipéid, ceol, maisc agus fuaimeanna. Beidh léiriú nua acu go luath. Tá dátaí agus ionaid an léirithe nua seo, chomh maith le praghas na dticéad, le fáil ar shuíomh idirlín an chompántais

Píosa a Dó

I mí Lúnasa seo caite d'éirigh an t-imreoir sacair Robbie Keane as a bheith ag imirt ar fhoireann idirnáisiúnta na hÉireann. Rugadh Robbie Keane i mBaile Átha Cliath sa bhliain naoi déag ochtó agus chuaigh sé go Sasana ag imirt sacair nuair a bhí sé cúig bliana déag d'aois. D'imir sé le clubanna éagsúla i Sasana, in Albain, san Iodáil agus i Meiriceá. Chaith Robbie ocht mbliana déag ag imirt ar fhoireann idirnáisiúnta na hÉireann. Tá go leor gaiscí déanta aige mar imreoir ach is é an gaisce is mó a rinne sé ná gur imir sé céad daichead 's sé cluiche ar son na hÉireann, níos mó ná mar a d'imir aon pheileadóir eile. Tá sé ráite ag Robbie gur mhaith leis a bheith ina chóitseálaí amach anseo.